

LATGOLAS VĒRDS

Kristieņu Zemnieku-
Katoļu Partijas
VĒRDS

Sludinājumu maksa:

par vīnsteiņu petita rindpu:
Pirmā lopa pusē . . . 50 sant.
Tekstā 35
Sludinājumu daļā 16

Redakcija un administrācija:

Rēzeknē, Aibreivōšonas alejā 29. Tēlr. 127.
Tak. rēk. postā 2042. Posta skapeits 10.

Abonēšonas maksa:

Ar pisyutešonu pa postu par godu Ls 3,00
" " " " " 6 m. " 1,60
" " " " " 3 m. " 0,85
Adreses maiņa 20 sant.

№ 10.

1934. g. trešdīn 7. martā.

Sešpadsmitais goda gōjums.

Latgaļu politikas pamati

(6. turpynōjums.)

Myusu intelligence, irēdniceiba un lela daļa skūlōtōju, ir palykuse tikpat tōli nu tautas, kai vysas myusu vītejōs vaļsts īstōdes, kur irēdnis ar latgali lōbōk runoj krīviski, nakai latgaļu izlīksnē.

Myusu intelligence nav varējuse īkarēt pat myusu vītejūs īstōžu vadeibu, tōs tautai svešas, kai sveši paši irēdni. Myusu šabidrīskōs organizācījas progresīvōs intelligences rūkōs neikst ōrā, myusu bankas un kassas bankrotej, myusu lelōs un mozōs pašvaldeības grymst porōdūs.

Myusu politīskōs progresīvōs partījas vēržās na uz dzeiveibu un styprumu, bet īt uz leju sova tukšuma dēļ, aiz dziļōku ideju un plašōku nūlyuku tryukuma. Kas tad mums, latgalim, kai tautai, kai atsevišķai Latvijas zemei vēļ palik? Kur pi mums vai vīns kaids centrys un pīturas punkts, kurs narōda dzeives pamyruma, uz kuru tauta vēļ varātu cerēt?

Taida centra mums nav. Vysmoz pašatfēgu organizācīju īstōžu vydā nav. Bet mums ir gon vīna vacō un namērstušō organizācīja, un tei ir Katōļu Bazneica, vysplašōkā nūzeimē, kai religīskais, aūdzynojūšs un tautu vodūšs institūts.

Katōļu Bazneica pa sovai byuteibai gon ir storptautyska, interanacionala (catholica), bet leidza ar tū kotrā tautā tei ir ari nacionāla un dažōs zemēs stipri nacionala, kai Pūlijā, Leitovā, Francijā, Italijā un t. t.

Jo pi mums, Latgolā, Katōļu Bazneicai pagōtnē gryb pīraksteit dažas vaiņas latgaļu nacionalā un ekonomiskā dzeivē, tad šī apvaiņōtōji vai nazyna, vai namōk izprast vēsturīskūs faktus.

Kad Krīvijā Katōļu Bazneicas vara tyka identificāta ar pūļu tautēibu, tad tys beja gluži dabīski. Vysas katōlīskōs tautas (leitovīši, latvīši, bōlkrīvi) beja pīvīnōtas lelajai imperijai nu sabrukūšōs Pūlijas republikas. Pūlīskō Katōļu Bazneicas ikōrta turpynōjōs vysu laiku. Un tai kai pūli vyspōri ir leli patrioti, naizslādzyt goreidzīnikus, tad dabīski ari Bazneicas administrācijā valdeja pūļu tautas gors, pūlīskō propaganda storp napūļu tautom, kuras tīkkū sōka pasamūst uz nacionalū pātstōveibu.

Mēs, latgali, ari bejom tykuši šōs politīskī-nacionalōs akcījas sferā. Tōdēļ pi mums ari rodōs zynoms protests un namīrs ar pūļu goreidzīnceības darbeibu myusu zērnē.

Tys beja pagōtnē, vēļ nasenejā pagōtnē, kad latgali — bazneickungi, kai pirmi myuši intelligenti beja skaitami pa pērstīm, kad vysa augstōkō goreigō vērseiba beja pūļu tautēibas.

Bēt tagad, breivajā Latvijā, kur mums sova latgalīskō Bazneicas vērseiba, kur bazneickungi latgali jau sastōda nūspīdūšu vairōkumu, vai mes varam šaubēitīs, kai Katōļu Bazneicas politika, vyspōri jōs darbeiba var byut pret-latgaliska, pret-nacionalā? Šymā ziņā Bazneicai navar byut nīkaidu pōrmatumu, vai šaubu jōs darbeibā.

Vīns nu lelōkim pīmatumim myusu Bazneicas administrācijai ir itkai pōrpūlōšōnas atbōlsts dažōs draudzēs un skūlōs. Navar nūlīgt, ka daži vacōkōs paaudzes bazneickungi — pūlk, kas naprūt myusu vēlūdas, kas tūmār ir Latvijas pavalstīnīki, un nav nīkur izraidami, vēļ palīks pi sovīm vacīm īskotīm, ka vys, kas pūlīskis, ir lobōks. Varbyut šymā gorā jī ari dorbeiba kaidā draudzē, vai skūlā. Bēt tei ir īznerstušō parōdeiba, moz beistama myusu atsamīnīšai nacionalālai apzīnī. Katōļu Bazneica pēc sovas dobas ir tolerānta

Bļodnieka valdeiba gōzta

Kad sasastōdeja tagad gōztō valdeiba, valdeības golva Bļodnieks sūlejōs īzvest dzeivē vairōkas Latgolas vajadzēibas. Ari Bļodnieka («seikbļūdnieku» partija) agitatori braukōjūt pa Latgolu (Leivōnim, Kolupā, Neicgalē, Bolvūs) mēdze stōsteit, ka jī īzves dzeivē vysas Latgolas praseibas. Nu zemīnim saļeme simtīn lyugumu, sūleidami visim dūt vītas un cytus lobumus, bet lyugumi naizpīldeiti

palyka «seikbļūdnieku» agitatoru portfelūs. Taipat ari cytas lelōkōs Latgolas lītās nav pūlnā mārā īzvastas dzeivē. Dabeigi, ka rodōs naapmīrīnōjums ar Bļodnieka valdeibu un tōs darbeibu.

Kristieģū Zemīniku un Katōļu partija pīpraseja nu valdeības na vīnu vīn reizi pasteldzynōt Latgolas valcōjumu nūkōrtōšonu. Saeimā rodōs ari cytas grupas, kuroim

taipat napatyka Bļodnieka valdeības saimnīckō politika. Bļodnieka partijās veiri vairōk nūsadorbōja ar agitāciju un sūlejumam, bet moz kas tyka dareits tautas lobā. 2. martā tyka īnasts Saeimā pīkšlykums īzteikt valdeibai ūzticeibu. Par valdeibu bolsōja tikai 8 jaunsaimnīkū deputāti (poši par sevi) un Leikarts. Vyšā Latvijas pastōvēšonas laikā nav bejīs taida gadejuma, kad par valdeibu bolsōtu tikai 9 deputāti.

Jaunsaimnīki ar trūksni gōja pi varas, bet ar tikpat lelu trūksni jūs valdeiba tyka nūgōzta par jōs švakū dorbu.

Indijā atklōts vyslelōkais tylts pasaulē.

Progresisti sagrūza faktus

Fakts beja un ir, ka Kristieģi napōrsūla, nasalīleļ, bet dora nūpītnu dorbu, kas zemīnceibal nas svēteibu.

Dep. bōgs Pastors vairōk reizes ir pastreipōjis sovas partijas veidūkli zemīniku porōdu lītā.

Samozynōjami na tik Zemes bankas porōdi, bet ari cīti par tik, par cik zemīniku ražōjumi kryta, bet uz vīnas saimīnceības navar byut vairōk par Ls 1000. Šalds stōvūklis atvīglynōtu vysu Latgolas zemīnceibu porōdu lītā, un reži naļautu īsadzeivōt spekulantīm uz porōdu rēkina. Šalds princips napateik progresīstīm un jī gryb dzēst vysas īzprēkšōnas moksas par pīškertom patmaļom, centrim, mulžom. Ar vīnu vōrdu, īnest porōdu lītā pīņelgu chaosu un kurā pošīm palīkt par miljonārīm uz zemīniku rēkina.

Taida stōvūkla Kristieģi napīlaide un napīlaiss, kai ari napīlaiss, lai Zemes banka tyktu

īlkvidāta patmaļnīkim, centrinīkim par lobu. Zemes banka vajadzēiga Latgolas zemīnceibai turpmōkai apsabyuvēšonai, meliorācijas īzvesšonai, zemes īpērkšonai. Progresīsti napareizl apgaismoj faktu par lykuma īzstrōdōšonu porōdu samozynōšonas lītā. Naapgōžams fakts, ka progresīsti atsateice nu porōdu kōrtōšonas lykuma taidā veidā, kaids ir nūnōcis Saeimā. Finansu komisijā tū darēja Trāsuns un lauksaimn. komisijā Dzeņs bolsōja pret mynāta lykuma porīšonu skaltēitīs pa pantīm. Jo Kristieģus pōrstōvi tū pošu byutu darejuši, tad porōdu kōrtōšonas lykumprojekts nabyutu redzējis plenarsēdes.

Kristieģi naskrēja ar demagogīskīm pajēminīm, bet nūpītni un tōpēc, lai nav taidis pīņelgi projekts, kaidu grībēja redzēt Kristieģū frakcīja, bet lelu atvīglynōjumu nēss Latgolas seikai zemīnceibai par lobu.

Vai draud mums diktatūra?

Vai pi mums, Latvijā, var nūsadzybnōt diktatūra, vai var jēmt vērsu fašisms, «pārkyunkrīstīši»? Taidus valcōjumus var dzērdēt uz kotra sūļa. Un šaldim valcōjumīm īt sovs pamats: mums vysapleik jau pastōv diktatorīskōs valsts.

Pūlijā un Leitovā diktatūra pastōv jau vairōkus godus. Vōcljā gods atpakaļ Hītlers īzncyņōja vysas politīskōs partijas un saļeme vīns pats rūkā vysu varu ar sovīm nacional-socialīstīm. Pagōjušā mēnesī ari Igaunijā pījēme jaunu konstitū-

un jai nav varas leidzekļu. Dabīskā ceļā, eīsā laikā, ari pi mums īzdzīs pūlīskais nacionalais īspāids uz latgalīm.

(Tōjōk vēļ byus.)

ciju, kura vaļsts prezidentam dūd lelōku varu, nakai dažam kēneņam vai karajam. Myusu lelajā kaimīņū vaļstī, Krīvijā komūnīstu vara (Stalīnā diktatura) pastōv jau nu 1918. goda.

Vysapleik ar Latviju diktatūras, parlamentālaistī, tautas īzlasēitī deputāitīzklaidēitī pa četrīm vēļīm. Tikai vīna Latvija pa vydū, kai moza saleņa vēļ turīs pi demōkratīskōs īkōrtas, pi Saelmas ar vysom daudzom politīskom partijom.

Kād sābrū vaļstīs kyup diktatūras dyumi, tad saprūtams smoka īt ari pōri Latvijas rubežīm, golvas reibst ari pi myusu dažīm tautas slōnīm. Sevišķi golvas reibst baltīšu nacionalīstu jaunōtnēļ. Šei jaunōtne, «pārkyunkrīstīši» un jīm lel-

Taida tur eistīneiba porōdu kōrtōšonas lītā. Raksteitī progresīstī var, kū gryb, jo papeirs cīš, bet patīseiba tō nacīs. «J. Vōrds» slaveidams dep. Dzeņi, pīkšlykumu īnesšonas melstareibā, kuru nūraida, aizker dep. Pastoru. Lītās lobā pīvesšu faktū, kai Saeima rēkīnojās ar dep. Dzeņi un dep. Pastoru. Līnim cenas pādeļā laikā strauji kryta. Kristieģū Zemīniku partija vīnmār atbalstēja līnim cenas augstōkas un pārņējā godā ap ītu laiku tyka īvalāts par referentu pi līnim dep. Pastors, kurs panōce bez lelas trūksnes, īvārojami līnim cenas paaugstynōt. Šugod šymā pat valcōjumā īr par referentu dep. Dzeņis, kurs ar sovīm nanūpītnīm pīkšlykumīm lynu cenu valcōjumā nūstōdeja vysnacīšamōkā stōvūklī, vairōkas reizes lynu cenu apsprīšona tyka pōrtraukta, nūdūta komisijom un atpakaļ atgrīzta Saeimai. Vysš tys tōpēc nūteik, ka dep. Dzeņs ar sovīm pīkšlykumīm nūpītnu lītū padora par nanūpītnu. Līnim cenas šymā godā nateik palelynōtas, bet īpr. goda cenas Ls 1,40 kg kaveļ un jo referents dep. Dzeņis nabyutu lītū sagrūzējis, tad pirmā gōjīm līnim cenas nōkamai ražai jau byutu pījēmtas. Zynoms, Kristieģi atrass īzeju šōs cenas nōkamai lynu ražai pījēmt Ls 1,40 kg un lai zemīnīki nūzatrauc, tik grybu pastreipōt, kur var aizīt ar Dzeņa demagogīskīm pīkšlykumīm. Pīvastais fakts skaldru dūd bīdī, kas Saeimā nūpītnu dorbu dora un kas tik vad agitāciju Latgolas zemīnkam par ļaunu.

dzeļgi degtīn-dag ar lelu kōrelbu pēc varas, pēc Latvijas pōrveidōšonas uz «nacionalām» pamatīm. Un šymūs pamatīs golyonais īr tys, kai nacionalīstī sōka: «Latvija tikai latvīšīm», taipat kai Hītlers par Vōcljas eistīm pīšōnīm atzelst tikai telrūs vōcīšus.

Baltīšu nacionalīstī pyulejas īzncyņōt vysas politīskōs partijas un īvest vīna «vodūņa» varu. Zynoms, aiz tō vodūņa mugoras nūsastōs jauna partija «nacionali latvīši», taipat kai aiz Hītlera stōv nacional-socialīstu partija, aiz Stalīna stōv komūnīstu partija. Myusu laikūs diktatūra nav vīna cylvāka vadeļšona, bet gon vīna s kaidas partijas vara. Ap tū vysa līta grūzōs: kaidā partija ūzvarēs un satrīks cytas partijas, kaids «liders» nūsastōs vysas vaļsts pīkšlygōļ.

Vysas diktatorīskōs partijas sovā dobī īr stipri nacionalas, tys īr: tikai vīnai lelōkai vaļsts tautēibai atzelst dzeives un dorba breiveibu, bet vysom cytom tū nūlīdz, tōs vojoj, apspīz un dzan uz īznīkšonu.

Tai Vōcljā Hītlers par cylvākim nūpīšōnīm atzelst tikai vōcīšus. Mussolīnī Italijā apspīz vysas mozōkōs tautēibas. Pūlijā telk voļōtī ukraīnīši, leltovīši un bōlkrīvi. Taipat Krīvijā nadūd nacionalā dūmōt un strōdot ukraīnīšīm, bōlkrīvīm, gruzīnīm, tatarīm un cītim, vysur valdeļ Leikrīvu komūnīstī. Leitovā faļstū

valdeība apspēz pūļus un yocišus. Tyspat nūteik Jugoslāvijā, kur serbu vairōkumus spaida mozōkūs chorvatus un slovenkus.

Elsim vōrdim sokūt: kur diktatūra, tur styprōkajš spīž un izgērb vōjōkū, atlam maizl, volūdu un ticeibu. Diktatūras valstīs mozōkūs tautēbas teik spīstas atsaiteikt nu vysa sova un saplyust ar lelōkū volūdū tautu. Kura tautēba tam pretojās, tai jōlznelkst.

Nācionalā diktatori ir tymōs dūmōs, ka valsts var byut stypra un bogōta tikai tū laik, kad visi pīļsōni byus vīnas volūdas un vīnas ticeibas. Tōdēļ fašisti un nacionālisti ir pret demokrātijū, pret vysu pīļsōņu lēidzeibu, pret volūdas, drukōta vōrda un ticeibas breiveibu. Tōdēļ fašisti pret tū, lai kotrai tautēbai, kotrai ļaužu grupai byutu sovs bolss valsts lītōs, sovs priksštōvs lykuundūšonas istōdē. Fašistu («pārkyunkristišu») praseiba ir eisa: lelōkai tautēbai vysu, bet mozōkom nikō, tōs tikai ir cišamas un spaidamas, koleldz saplyuss, sasalis ar lelōku tautēbu.

Val pi mums, Latvijā, var nūsadybynōt fašisms, diktatūra, latvišu vairōkuma tautēbas naaprubežōta vara? Uz tū gryuši ir atbildēt. Jōsoka, kai parosti runoj, ka taida varbyuteiba nav izslāgta. Nūsadybynōt var, tam ir vysaidi celi un leidzekli. Bet val ilgi fašistu vara pastōvēs, par tū var stīpri šaubēitis. Vōcijā, pīmāram, mozōkū tautēbu ir nicelgs procentis, tur nacionālō vōcyskō ideja var atrast un ir jau atroduse lelu atbolstu. Leitovā arī ir pōrōk moz minoritātu, pūli un žēldi ir izkaiseiti pa Leitovas teritorijū un nikur nasastota kompakts masas. Igaunijā krīvu un vōcišu kai arī žēldu samārā arī nicelgs procentis, Igaunijū var uzskaitēt par ļūti igauņisku valsti. Pūlijā šōs lītas ir slyktōkas, tur ap 35—40% ir napūļu tautēbas. Bet tautas vairōkumam, pūlim, ir vaca stypra nacionālō kultūra un spēldūšō vēsture. Pūli tōdēļ var stīpri imponēt un īspaidēt tōs mozōkūs tautēbas, kurom nav ni sovas augstōs kultūras ni vēsturisku tradicijū.

Kai šymā ziņā ir Latvijā? Speidiūši gon nav. Mozōkuma tautēbu te ir pōrōk daudz. Vōcišim, krīvim, žēldim un pūlim fašisma režims nīmoz nabyus pa prōtam. Šom tautēbom navar byut nikaidas lelas saļyusmas par latvišu nacionālistu idejōm, un šom tautēbom aizmugurē ir sovas lelōs kultūras, vēsturiskas tradicijas,

bet žēldim vēļ lelō finansialō aizmugure vysōs pasaulja daļōs.

Kaidū stōvūkli šymōs varbyuteļōs pōrgrūzelbōs, šymā revolucijā, rīms latgall, sovā volūdā runōjuši katōļticeigi latvišu nacionālōs valsts pabērni? Latgall ar sovu dialektu un katōlicismu jau sen ir pīskaitēiti pi minoritātem, tys beja praksē, ikdiniškā valsts dzeivē. Bet pošā pādeļā laikā voduši nacionālisma nūteicēji atklōti pateice, ka latgaļu frakcijas Saeimā skaitamas pi minoritātem. Drūši vin šū bejušō ministru prezidenta deklarācijū baltišu fašisti uzjims sovā jaunā konstitūcijā un uz šō pamata pīmārōs vysai Latgolai minoritātu pōrvaldes režīmu. Latgolā ir godreiz treša daļa nu vysas valsts dzeivōtōjim un šei trešō daļa ī nacionali, ī teritoriali byus padūta sovaidam specialam režīmam.

Kai uz tū reagēs zemņiku massa, palākō orōju tauta? Reagēs tai, kai reagēja uz Krīvijās nacionalim un religiozīm spaidim: turēsis un nalyus sevi padūt nacionalim eksperimentim. Bet intelligence, tī simti un tyukstūši apzineigu latgaļu, kū tī dareis? Daļa pasadīs jaunajam režīmam, pasaklāneis jaunai varai, meklēs »asimilācijas«, lyugs žēlesteibas, bet nikō naatrass. Šai daļai nabyus pi fašistiskim nacionālistim nikaidas uzticeibas. Šei daļa jim arī nabyus nīmoz vajadzēja, jo šai daļai pi sovas tautas pazuss vysa uzticeiba un svors, bet nacionālistim byus vajadzēigi tikai īspaideigi cylvāki un grupas.

Intelligences ūtrō daļa paliks ar tautu un daleisīs jōs liktīnūs. Drūši vin šei daļa byus lelōka un īspaideigōka. Tei nasēdēs mirā, meklēs izejas, kai meklej ikkotrys dzeivais cylvāks ticis spēļōs. »Atjaunōtā« nacionalai Latvijai jōs rubežus var rastis taida »irredenta«, taidis naapmīrīnōts apgobols strategiskūs rubežūs, par kuru sōks interesētīs stīpri kaimiņi...

Vai tys vajstei un latvišu tautai vyspōri byus veseleigi? Nikaidā ziņā. Tajdai mozai vajstei, kai Latvija, lelu un olkonu kaimiņu rubežūs nav breivi spēlējis

Mōksleigō zīma — zīmas mōksla.

Sovaida bilde nu zīmas sporta saceikstem Harcā. Tur sasroduši simtim sportisti Bet tai kai pi lācamōs vītas kolnā sauleite snīgu beja nūdzynuse, sportisti uz turini transportēja snīgu nu lejas.

Tymūs pat kolnūs — ilejā kotru visu priceigi sveicynoj nu snīga veidōts brīdis Skaista atpyuta.

Austrīšu ceina par sovu un sovas valsts breiveibu

(Turpynōjums.)

Tikkū tyka dūts trīciņš Austrijas socialistu varai, kad Austrijas katōlim beja jōgrīž īrīcis arī pret ūtru, vēļ borgōku inaidniku, jo izejūšu nu sovas brōļu tautas — zīmeļu vōcišim, nacionālistim. Austrist Hitleris, kas sovu katōļu vydā naatroda pikritēju, grīzēs pi zīmeļnikim — pryušim un šī jū izsaucē par sovu vodūni. Kai zynom, nacionālistisms sovūs īskotūs ir vysā svešs katōliskam pasaules īskotam. Nacionālistisms dīvynoj tautu un stōda jū pōri visim svātumim pasaulē; lai paturēt tautas dzeivi jys atļāun vysus leidzekļus; pīprosa sabīdrīskōs dzeives īkōrtas maļņu tai, lai vys kolpōtu tautai; pēc nacionālisma praseibom arī Bazneica ir tautas kolpyune. Cytaidi runojūt, nacionālistisms ar sovim īskotim aizīt pyrms Kristus pogōneibā, kad pīm. Grekijā vys beja padūts valsts varai, kad atseviška cylvāka dzeiveiba beja pīļneigi valsts varas reiceibā. Nacionālistim, kas dzyma pēc kara Vōcijā, tagad ir pi sirds sovu tautu uzceļt pōri cytom, un seviški ir naidis pret sovīm karā uzvarātōjim. Naspējūt nikō dareit pret cytom tautom, jūs naidis un spēks grīzēs pret tōs pat tautas valstēnu — Austrijū, kuru visim leidzeklim gryb pīspīst pasadūt Berlīnes nacionālistu varai. Austrija jim vajadzēja, kai dīnvydu kultūras centrs, kai Donavas valstu vyducis, kai tyvynōšōnōs ceļš pi Dīnvydu jyras, kai sovas valsts un varas paplašinōšona. Vōcija nadreikst ar varu, t. i. kara celā ījemt Austrijū, šū nūlīdz Versales mīra leigums un citi storptautiski nūleigumi, tō vitā gryb austrīšus pīspīst izdareit revolucijū nacionālistismam par lobu un šam jei izlītōj radio, presi un naudu, kas strōdoj pret Austrijas valdeibu musynojūt tautu. Taipat ikdīnas Minchenes radio stōsta vysaidas nabyušonas pret Austrij un jōs valdeibu, presē apmalnoj Austrijas katōļu darbinīkus, syuta pōri rubežim agitācijas skrejlapeles, vysaidi atbolsta teroristus, gon pīsyutūt kara municijas īrūčus, gon uzjamūt politiskās laundarus sovā valstī un patvārumā. Pošlaik Austrijā napaīt tōs

dīnas, ka nanūtyktu kaidā valsts styurī bumbu sprōdzīni, nūdeveibas, telefonu un satiksmes leidzekļu maitōšona: jau vairōku cylvāku dzeiveibas kryta šam teroram par uperi, bet skrēja lūde uz kanclera Dolfusa kryutim un tik breineigā veidā tei nasasnēdze sova nōvejušō mērka. — Ari šite Austrijas katōli ōtri sasaprotā un vīnōtīm spēkim nūstōja nacionalam tvānam preti. Valdeiba ar poliēciju un karaspāku, heimver (valstiski dūmōjušūs cylvāku, leidzeigi myusu aizsorgim) organizācija, styprō Kristeigūs zemņiku apvīneiba un vysas cytas valstiski dūmōjušōs organizācijas stōv uz vakts par valsts drūšeibu un cylvāka breiveibu. Šei ceina nav brutala, bet nūteikta, sistematiska un planveidelga. Ilgu laiku austrīši cīte socialistu un vēļōk nacionālistu nadorbūs, itkai gaidūt, kai reizi cylvāki apsadūmōs, paliks prōteigōki, cilvēciskōki, bet kad šei gaideišona un pacīteiba tyka pīskaitēita pi bezspāka un kad terors sōka pīsaļimt un apdraudeit valsti, valdeiba un vysa tauta energiski stōjās pi nazōļu rēvēšonas. Valdeiba īcēle par valsts drūšeibas vodūni pazeistamu sovas energijas un nalūkamō rakstura dēļ vice-kancleru Fey un jau eisā laikā jō nūteiktō valsts aizsardzeibas vaļa deve sevi just teroristim, kuru, kai jū pelnej, syuta lagerūs. Napareizas pasarōda ziņas, ka itkai valdeiba lītōj despotismu, bet saceišū, ka Austrijas vļdeiba un tauta šymā ceinā pret nacionālistim ir pīskatama pi vyspacīteigōkom; nivīnā valstī tik ilgi nabyutu cīsts, ka bumbu metēji breivi sovu dorbu varātu ikdīnas atkōrtēt vai tam leidzeigus nadorbūs un jō šudīn teik arestāti nacionālistu vodūni, šū dora galeigōs nāpīcīšameibas dēļ, jo gryb sovu valstī un sovu personēgu breiveibu paturēt. Janvara beigōs sasacēle vysa Tiroles zemņiceibas pret nacionālistu mynātu teroru un pīprosa galeigōs jūs padzeišonas nu valsts; Tiroles heimvers ir gataveibā un kotrā breidī gotovs paleidzēt valdeibas spēkim, jo nacionālisti napōrstīs turpynēt sovu teroru un maiseis valdeibai valsts atjaunōšonas dorbā.

2. februarī ap 110 tyukstūšu zemņiku nu Augšaustrijas sanōce Vinē, lai parōdeit visim valsts inaidnikim, ka šī ik breidī gotovī īt palcīgā kancleram Dolfusam ceinā par valsts breiveibu un Austrijas atjaunōšonu uz krīsteigōs morales pamatim. Valdeiba nu sovas puses pījēme atteiceigus sūļus ōrzemēs protestējūt pret kaimiņu—nacionālistiskōs Vōcijas naideigu izaturēšonu. Valdeiba strōdoj šymā laikā pi jaunōs valsts satversmes, kura jau atsarūn beigu cēlini. Šei byus uzbyuvāta uz pavesta Pija XI.

»Mūstis, Latgolas sīvite!«

(Turpynōjums.)

Ōrkōrteigais dvēseles satricynōjums, kuru sīvite pōrdzeivoj bendejūt sovu radējumu, sakrūpoj sīviti uz vysu dzeivi, pēc tam tod jei brodoj pa natikleibas dublim reizē ar sovīm pavadynōtōjim. Progresistu lelō haudkōre jūs atbaida nu saisteibas ar sīviti — dzeives draudzīni uz ilgōku laiku, tōpēc tī naīt bazneicā laulōtīs, bet tikai registrejšs dzymtsarokstu nūdaļā, lai kotrā breidī varātu atstōt un aizīt pi cytas. Cik nalaimu un osoru nūraud sīvites pēc šaidim staigulim veirim, tū myusu dīnōs nav gryuti nūvārēt kotram. Progresisti īsadūmoj, ka šaidis dzeives veids ir tys, kas lelā gūdā ceļ sīviti, bet tikai goreidzniki zamynoj sīvites gūdu. Jyusu spraustais sīvitei dzeives ceļš ir pazamynōjums un tykumiskōs pagrimšonas ceļš, jo progresisti poši ir sovu biologiskūs lykumu vērgi, turpretim Katōļu Bazneica ar sovīm pristerim priksgolā vīnmār ir aizsorgōjuse sīvites gūdu, nūdybynōjuse lauleibas našķirameibu, ar tū nūdrūšinōjuse sīvites mōtes gūdu un stōvūkli. Kad Saeimā tyka apsprīsts aborta lykums, V. E. Veiskups J. Rancāns atklōti pacele sovu bolšu un aizrōdeja, ka aborta lykums ir sīvites ceisteibas tykuma apdraudātōjs un tōpēc atmatams, bet progresisti klusēja un Saeimā lykums par abortim tyka pījimts.

Katōļu Bazneica ar sovīm pristerim ir sīvitei parōdejuse izcyļus cīneibu un gūdynōšonu. 8. dec. 1933. g. Romā, sv. Tāvs Pijis XI, kanonizēja par svātū Lurdas Bernadetu, šymōs svīneibōs nūlice golvas vairōkas tyukstūšas veirīšu un sī-

ar sovu pamatu trycynōšonu un kaimiņu kārđynōšonu. Un mums, latgallim, kurl sovus liktīnūs asam saistejūši ar vācokim tautas brōlim, ir tiseiba un pīnōkums praseit: kū jyus dorot ar valstī, kur vadat myusu mozū tautu? Lai mes asam nacionālistu acis leidzeigi minoritātem, bet mes poši leikotam par telrōkīm un eistōkim nu vysom latvišu cilēm, kuras nūdybynōja demokratskū repābliku ar vysu pīļsōņu vīnaldom tiseibom un pīnōkumim.

Valsts un tautas lobā mums ir jōsapretoj kotrai kusteibai un ceptīnim izjaukt valsts demokrātskū ikōrtu. Mums šymā ziņā jōsaprūt un kūpeigā styngrū bolsā jōpīprosa demokrātijas apsorgōšonu, jo ar demokrātsma izjaukšonu mes taiselsim lēcīni tymsumā un varbyut arī bezdībīni.

Kas myusus vysus, myusu partijas un grupas, lai apvīnoj, lai saskaņoj? Vai J. Turkopuļs ar jaunō politiskō laikroksta izdūšonu un vysa smōdēšonu, vai V. Rubuļs ar A. Dzeni lykdami sovā avizē apsavīnōšonas »punktu« un praktiski nikō nadareidami šū punktu realizēšona? Šī celi un pajēmīni navad uz sasaprasšonu un spēku konsolidāciju. Mums jōmeklej autoritāte, vai tei byutu persona vai istōde — vīna olga. Mums vajag taida centris, ap kuru varātu disciplinēti grupētīs myusu politiski darbiniki un vīlkt vīnu nūteiktu politiskū līniju. Bet mums tryukst vyspyrms politiskōs disciplīnas un vēļ reiz disciplīnas.

Vīneigō istōde, kas leidz šam disciplīnā satur myusu katōļticeigu tautu, varātu šymā breidī arī pasauleigim izklaidētim un kleistūšim spēkim byut par tū centru, par tū vodušū un kaisleibas savoldūšū centru. Vai šū apstōklī myusu pōrōk liberalō intelligence saprass, vai Latgolas situāciju nūvērtēs? Byus ļūti žāl, ka tel tō nasaprass un nanūvērtēs.

S-a.

Prāvesti, pīdōvoju priks bazneicom gipsa figuras

- 1) »Kristus kopā« 2 1/2 arš. gars — 1 1/2 arš. g.
- 2) »Kristus augšancēlls« (Rezurekcija) 1 1/2 arš. g. Bez tam ir krōjumā »Beteļjema staleits« 16 fig. 1 arš. g., sv. Terezas, K. Jezus Sirds, sv. Franciška As., sv. Ontōna, engeļu tāli 1 1/2—2 arš. g. Kruclīkss lela formata un dažādas mozōkas figuras pēc izvēles un pasyutejuma. Fotografskus uzjāmumus pīsyutu uz pīprasejumim.

Ar cin. Jez. Voitāns. Grīvā, Baznelcas ilā Nr. 2.

»Quadragesimo anno« enciklikas pamatim. Saprūtams, lai jaunōs satversmes lykums izvest dzeivē, paīs vēļ prōvs laiks, bet ir cereiba, ka austrīšu atsamūdūšais katōliski-valstiskais gors un leidza ejuša energija uzvarēs vysus škēršļus un paliks par pīmāru tautom un valstīm, kai krīsteigōs valsts ikōrtā, tai ceinas iztureibā par sovu personēgu, sovas tautēbas, sovu īskotu, sovu īrodumu un sovas valsts breiveibu.

vīšu par svātū atzeitōs Bernadetas priškā. Vai tad taida katōļu pristera reiceiba ir sīvites gūda zamyņōšona? Prūtams, nā. Apgolvōt preteju varātu tikai goreigu leidzsvoru zaudējis cylvāks. Progresisti ir paroduši plateitīs ar sūlejumim un tōpēc arī pasludynoj sovus nūdyumus Latgolas sīvites mūdynōšonas dorbā, jī soka: »Progresisti ceļs Latgolas sīviti izgleiteibas un apzīņas gaismā, nūstōdeis blokus veirīšim kai leidztīseigu un leidzspējeigu myusu tautas lūceklī.« Šys sūlejumis aplīcynoj progresistu dūmu saklumu un nycynojūšū izaturēšonu pret Latgolas sīvitem. Jī vēļ tikai sūlej ceļt sīviti izgleiteibas un apzīņas gaismā, tī vēļ redz sīviti tikai kai pīlykumu sev, ar kuru jī nōkūtnē sōks reikōtīs. Progresisti nasakaunīs sīvitei sūleit tū, kas tai jau ir dūts ar Latvijas valsts nūdybynōšonu, tys ir vīnādas tiseibas ar veirīšim. »Leidzspējeibu« sīvites jau ir aplīcynōjūšas vysōs goreigōs dzeives nūzarēs. Tikai vīnu jaunū pakolpōjumu progresisti sūlej Latgolas sīvitei, tys ir: nūstōdeis blokus veirīšim. Ar tū laikam progresisti cer panōkt sīvitei vērdzīnes stōvūkli, kad tei uz kotru veirīša īgribu byus tam »blokus«. Aiz laika varu apgolvōt, ka progresisti ar sovu Okūtu priksgolā naspēs sīvites apzīnu tik tōli nūsmacēt, ka varātu pīpīldeit sovus savteigūs nūlyukus.

Pūrmalīte.

Losit un izplotit sovu avizi »Latgolas Vērdis«.

Padomi — Iteikumi pasāžirim.

- 1. Nēkat laika uz staciju, bet na pādeja minūtē.
- 2. Gaidīt vilciņu naejit par tyvu perona molai.
- 3. Nikod naejat par slidem aizligtā vitā.
- 4. Lohok jaunat aizē vilciņam „poša daguna pēškā”, nakai riskejat ar sovu dzeiveibu, lācūt aigā vilciņā.
- 5. Ari pi vyslelōkō pasāžiru saplyduma nakōpit vilciņā pyrms tys nav pļneigi apsastōjis.
- 6. Nūvjotat sovas montas uz plaukta, lai tōs naņūkrīstu.
- 7. Naūzaturat uz vagona platformas, jo vagona duravas nav aiztasejtas.
- 8. Naizāļat pa vagona durovam vilciņam eļūt.
- 9. Ivārojat vagonā izlyktūs aizsardzeibas aizsōdējumus.
- 10. Naizstipat nikod ruku pa lūgu.
- 11. Uzmonat sovs bārnus, kai uz perona, tai vilciņā.

- 12. Namatat nu vilciņa nikaidas citus priksma-
 - 13. Nakōpit bez atļaves vilciņā, jo tvs sōv uz rezerves slidem.
 - 14. Launat vilciņam pļneigi apsastōt un tūkai tad izkōpat nu vagonā.
 - 15. Nasat sovu vāzu un leita sorgu vinmār ar osū golū uz zemi, ševiški kōpit pa trepem vai vagonā.
- Lobi iteikumi nikod nav par ļauna, kōdēļ āri mums tūs darātu ivārōt.

Jauns tylts par Volgu.

Nižnij-Novgorodā atklōta satiksme pa ļauna dzeļceļu tytu pōri Volgai. Jaunais tylts ir 1100 metru gars. Pasateicūt tyltam, dzeļceļsatiksme storp Moskovu un Urālu saelsynōta par 200 klm.

Tirkheimā, Vōcljā,

kaida Aļgau'as gūvs izdavuse 66 litrus pina dīnā.

V. rajona inženers,

Aknistes pogosta vajdē š. g 12 martā pl. 10.

izdūs jauktā izsūlē:

1400 kub. mtr. ļaukakmiņu pigōdi uz Aknistes—Bērzišu—Biržu—Jākubpiļš III. šk. ceļa nu klm. 7 leidz 10,713. Nūdrūšinōjums Ls 350,—. Izsūle tiks nūturāta ari pa vineibom 50 kub. mtr. kotrā. Vineibu idaļejumi sōcūt nu klm, 7. Nūdrūšinōjums kotrai vineibai Ls 12,50. Pi leiguma paraksteišonas nūdrūšinōjums papyld. leidz 10% apm. nu pigōdes vērtēibas. Tyvōkas ziņas rajona kanclejā (Daugavpilt) pidorba laikā.

S. Z. O. 13. rajona inženers,

1934. godā 12. martā, plkst. 11-tūs rajona kanclejā, Bolvūs, Bērziļš ilā 8, izdūs jauktā izsūlē

kapitalu remontu 15,0 m.

garam myura tyltam par Supenkas upi, uz Viļakas—Kōrsovas l. šk. ceļa, Baltinovā. Nūdrūšin. Ls 95,—. Tyvōkas ziņas 13. rajona inženera kanclejā parostā dorba laikā. L 4942.

Bolvu pogosta vajde,

Jaunlatgolas aprīnki ar šū dora zynomu vyspōreibaī, ka Bolvu pogosta padūme sovā š. g. 15. marta sedē, plkst. 12 Bolvu pogosta vajdes nomā,

iznūmōs nu torgim

vairōksūleišonā

uz 10 godim Bolvu pogosta pašvaldeibaī pidarūšos tvaika dzērnavas, atsarunūšos Bolvu piļsātas rūbežūs, leidza ar dzeivojamom ākōm un š ha zemes, sōcūt vairōksūleišonū par vysu nomas laiku nu Ls 4000,—. Tim, kas pisadāleis torgūs, jōimoksoj drūšeibas nauda 10% nu summas. Interesētīm tyvōki paskaidrojumi tiks snāgti pogosta vajdes kanclejā ikdinas nu plkst. 9 leidz 16.

Pēc dažom dīnom izis nu druka

»ZIDUNIS«. Numarā plašs, interesants saturs. Bogōteigi iļustrēts. Abon. mōksa 1934. godā — Ls 2 par godu, Ls 1 par pusgodu. Atsevišks numurs 35 sant. Tak. rēk. 11088. Turpmōk izis kotra nōk, mēneša 25. datumā.

Labas un pareizas dārzaugu, lauksaimniecības un puķu

SEKLAS

vīabagātākajā izvōlī, dāļļu saknes 70 vīakrānākās jaunās šķirnēs, glādotusis apļotus, begoniju kamolus, dārza rīkus, miglētjus, mākslīgos mūslus un augu kalteļu apkerōšanas līdzekļus; par ištākajām cenām piedāvā Jums

Heinr. Gegingera sēkļu saimniec. ipašn. P.M. Jurkovskys, Rigā,

Raiņa bulvāri Nr 31, pie pasāžieru stacijas. Firma pasivē no 1851. g.

♦Cenu rādītāju izsūtū uz pieprasījuma par brīvu.♦

7 klm. nu Rēzeknes, Bērzgales pog., Adomas muižas Jaun-Kangaru mōjā pi Veronikas Lontons teik pōrdūta

— jaunbyuves mōja, — 15 metru gara un 8,79 metru plota. Cena pēc vinōšonōs. Ver. Lontons.

Orsts Z. GORDINS

— Iks. slīm. Rentgenstori. — Daugavpilt, Mīsniku ilā 7.

Lūpkūpeja un laukstrōdniks

vajadzēigi Vydsmuižas valsts fermā, Rēzeknes apr., 14 klm. nu Vajānu st., posts Vydsmuižā. Pisateikt tikai ar lobom rekomendacijom.

Uzmaneibu!

Leši un labi sagatavoj skūlnikus uz ekzamenim. Privatstūpdes! Pil. lyudz Rēzeknē, „Kontinents“ visn. dz. 5 nu pl. 16-18 kotru dīnu.

Ls 20,- tam,

kas apgōdōs komercsk absolventēi 3 vit. volūd. prat. pīmārōtu vitu. Pa-ziņ lyudz isyuteit p.kast. 52 Rēzeknē.

Cin. preses izplateitōjus Uzaicinojam (pādeju reizi) nūsarekinōt par pōrdūtim „L.K.Z. kal. 1934. g.“, kai ari „L. V.“. „L.K.Z.K. 1934. g.“ izdavnicēiba. Ar cinu:

Pōrdūdama ustoba

ar siltom sīncem Maltas pog. Dupōnīs pt Aļoīzā Skudras. 2 motocikleti pōrdūdami 2,5 un 3,5 zyrgu sp. lobā līsonas stōvūklī. Rēzeknē, Br. Skrindu ilā 14.

Mahjās un zeemā, wařarā un seemā, weenmehr un wiřur titai —

TIP-TOP!

(20 TIP-TOP — 35 řantimi)

Stymū kasu daleibnīki un tū ģimenes lūcekli

var saģemt zōles

vysōs privatōs aptekōs.

Latvijas aptekaru bīdreibas Vajde.

Dzerit Reigas olu.

Mōksleigus māslus:

- Superfosfatus,
- Tomsamyltus,
- Kalija sōļi,
- Nitrofoska,
- Ģīfos salpetri,
- Kalka salpetri,
- Sārk. Amonjaku u. o.

pidovoj nu krojuma, valrumā un mōzumā **Voldemars Majors,** Reigā, Vajņu ilā № 2, tōļr. 2-2-4-0-6 un 3-1-4-2-0.

V. Kuzes jaunizlaidums

Bāma - Globus - Mokka dražē Franču Mentola dražē.

Fabrikas nūlyktovas: Reigā, Raiņa bulv. 25 un Breiveibas ilā 13.

I. šķiras restorans

„M. Vērmana dārzs“

Reigā, M. Vērmana dōrzā, tōļr. 3571. Atvārts nu 10 reitā leidz 2 nakti.

Ž. Birzulis STYKLU FABRIKA

Reigā, Lōčplēša ilā № 99, Tōļrunis 22039. Izgatavojs cilindrus, ģlōzes, traukus nu bolta stykla; buteles nu bolta, pusbolta un tymša stykla, sōcūt nu 2 gr. leidz 50 litru tyļpumam. Krojumā: cilindri, ģlōzes, veina, ois, zeltera un limonades buteles. Pasyutejum. izp. apzineigi. Cenas mārōnās.

Tikai ar slōpekli bogōtas ražas!

Lūti teicami isadorboj un ševiški izdeveigi ir: Kalka salpetris IG ar 16,5% slōpekļa un 28% kalka, leidzynojs apm. 50% ūģskotō kalka, kas sator slōpekli ōtri isadorbojūša salpetra veidā; Kalka amonija salpetris IG ar 20,5% slōpekļa un apm. 35% ūģskoba kalka, kas sator slōpekli pusi ōtri isadorbojūša salpetra veidā un ūtra dāsi ilgstūsi isadorbojūša amonjaka veidā; Pylmāslōjums Nitrofoska IG kas sator vysas treis augu pamata bareibas vilas, prūti: 16,5% slōpekļa, 16,5% yudini šķeistūšas fosfors ōbes, 21,5% kalija. Dābojami vysūs lauksaimniecības kooperatīvūs un tērgotvōs. Bērīnoksis padūmus un literatūru māslōšonas jautojumūs snādz **Agronomiskais birojs „Slāpekliis“,** I. G. Farbenindustrie Aktieng-sellschaft, Reigā, Jākuba ilā, 26. Tōļr. 3-2-7-1-9.

Valstspapīru spiestuves

zemāk minētie izdevumi dabujami visās lielākās Rigas un provinces grāmatnīcās, un te esnaa no š. g. 1. janvāra levōrojami pazeminātas. Latvju raksti. Iznākūšas 66 burtnīcas. Katra burtnīca isgat maksā Ls. 1,70. Nopemot pa 12 burtn. — 20%, bet visas 66 burtn. — 25% rab. Heroga Jēkaba laikmets Kurzemē. Grāmata 672 lapp. Maksā Ls 18.— Kalkona sējums Ls 2.— Latvijas novadi: I. Vecpilsēta. Maksā Ls 1,00. III. Mazpilsēta Ls 2,20. II. Smiltene Ls 1.— IV. Nīdca Ls 4,50. Vadonis pa dāmtenes kalniem un lejām. I. Vidzeme Ls 2.— Rīga, rokas grāmata ekskursantim Ls 2,50. Valsts ģorbopa reproģekcija krāsās, izmērs 47x58 cm Ls 2.— Valsts Prezidenta J. Čakstes portreja Ls 1.— Valsts Prezidenta G. Zeigaja portreja, litograf. izvedumē Ls 1.— dōbspiedes izvedumā Ls 2.— Valsts Prezidenta A. Kvēša portreja, litografiskā izvedumā Ls 1.— dōbspiedes izvedumā Ls 1.— Rīgas pilsētas plāns, krāsās Ls 0,75. Rīgas jūrmalas plāns, krāsās Ls 0,75. Atkalpārdzeļiem rādāt.